

Några frågor i skyddslagstiftningen - SOU 2018:26

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anser att uppräkningslistan av skyddsvärda civila objekt bör kompletteras med försörjning med läkemedel, digital infrastruktur och alarmering.
- SKL anser att formuleringen ”ledning och samordning av civil verksamhet vid kriser och krig” bör ändras till ”ledning och samordning av civil verksamhet vid *fredstida* kriser och krig”.
- SKL tillstyrker i övrigt utredningens förslag.

4 Civila skyddsobjekt

Utredningen föreslår att följande uppräkningslista av skyddsvärda objekt ska inkluderas i skyddslagen:

”Byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för elektroniska kommunikationer, posthantering, transporter, försvarsindustriella ändamål eller försörjning med energi, vatten, livsmedel eller andra förnödenheter av betydelse för Sveriges försörjningsberedskap.”

SKL tillstyrker denna förändring. SKL anser dock att listan även bör kompletteras med ”försörjning med läkemedel”. Såväl samhället i fredstid som totalförsvaret vid höjd beredskap är beroende av en fungerande läkemedelsförsörjning. Det är viktigt att t.ex. centrallager, distributionsanläggningar och landstingsgemensamma sjukhusapotek kan skyddas mot antagonistiska hot.

Vidare bedömer SKL att benämningen ”elektroniska kommunikationer” är för smal för att täcka in t.ex. serverhallar som används för olika digitala tjänster – som i sig inte räknas till elektroniska kommunikationer – men som är nödvändiga för samhällets funktionalitet. SKL anser att uppräkningslistan bör kompletteras med ”digital infrastruktur”.

Utredningen föreslår vidare att:

”4 § skyddslagen förtydligas genom att 4 § 4 delas upp i två nya punkter som särskiljer skyddsvärda objekt inom viktiga samhällsfunktioner från objekt som är avsedda för ledning av räddningstjänst samt ledning och samordning av civil verksamhet vid kriser och krig.”

SKL anser att objekt som är ”avsedda för ledning av räddningstjänst” bör kompletteras med objekt som är avsedda för ”alarmering”. Det finns idag landsting som har egna larmcentraler, som inte är samlokaliserade med SOS Alarms centraler. Dessa samhällsviktiga verksamheter täcks då inte av formuleringen. Det är tveksamt om SOS Alarm vid sina centraler i strikt mening utövar ledning av räddningstjänsten. Alarmering är en term som bättre fångar verksamheten vid SOS Alarm och andra larmcentraler. Samtidigt bör ”ledning av räddningstjänst” kvarstå, då många kommunala räddningstjänster har egna räddningscentraler för ledning av räddningsinsatser.

I den nu gällande lagen nämns objekt ”som är avsedda för ledning av totalförsvarets civila delar i övrigt eller fredstida krishantering”. Utredningen föreslår att formuleringen ska ändras till ”ledning och samordning av civil verksamhet vid kriser och krig”. Utredaren skriver att någon ändring i sak inte är avsedd, samt att lagen ska stödja hantering av samhällsstörningar i hela hotskalan. Av utredningen framgår dock att det med ”kris” inte avses fredstida kris eller extraordinär händelse – utan säkerhetspolitisk kris. Vid såväl en säkerhetspolitisk kris som ett krig är det rimligt att anta att aktörerna använder skyddade ledningsplatser. Därmed exkluderas oskyddade ledningsplatser som ofta används för den fredstida krishantering. Även dessa behöver dock kunna skyddas mot antagonistiska hot. SKL avstyrker därför formuleringen ”kriser och krig”. Den bör ersättas med ”fredstida kriser och krig”.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande